

T.B.M.M.

ÇUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 14 Ocak 2026

Sayı: 16263

39227

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı **Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye depremlerin yoğun olarak yaşandığı bir bölgede yer almakta olup çok sayıda aktif fay hattının üzerinde bulunmaktadır. Depreme dayanıklı, güvenli şehirlerin inşa edilmesi ve deprem sonrası krizlere yönelik çalışmaların yapılması gerektiğinin sıkça tartışıldığı bu günlerde, maalesef ceza infaz kurumları ve diğer kapalı kurumlar gerektiği kadar gündeme taşınmamaktadır. Gerek kamu otoriteleri gerekse deprem konusunu gündemine alan basın temsilcileri, STÖ'ler, meslek odaları ve uzmanlar deprem gibi bir doğal afet anında ve sonrasında yapılacaklar konusunda görüş bildirirken, başta ceza infaz kurumları olmak üzere kapalı kurumlar üzerine neredeyse hiç yorum yapmamaktadırlar.

Son dönemde, deprem olasılıklarının çokça gündeme getirildiği Marmara ve Ege Bölgesinde, 26'sı İstanbul'da, 22'si İzmir'de olmak üzere toplam 202 ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Türkiye'deki 405 ceza infaz kurumunda toplam 392.456 mahpus tutulmaktadır. Bu sayıya kurumlarda çalışan personeli, yerleşkelerin içindeki lojmanlarda yaşayan kişileri, çalışanları ve çalışanların ailelerini de eklediğimizde, en az 500.000 insandan söz etmek mümkün. Sadece ceza infaz kurumlarının yapı stoğu değil, olası bir depremden sonra oluşacak altyapı sorunları, temiz su, gıdaya erişim, dış dünya ile iletişim ve deprem sonrası mahpusların, çalışan personel ve ailelerinin nasıl güvenli bir bölgeye taşınacağı gibi önemli konularda da maalesef kamuoyuna açık bir bilgi bulunmamaktadır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve bu kanunun uygulanmasına dair tüzük ve yönetmeliklerde, deprem, yangın ve sel gibi doğal afetlerle isyan, firar gibi güvenlik sorunu teşkil edebilecek olaylar birlikte düzenlenmiştir.

Mevzuatta, doğal afet anında mahpusların yaşam hakkı, vücut bütünlüğü ve sonrasında insan onuruna yakışır bir şekilde muamele görme hakkından daha çok güvenlik politikalarına öncelik verilmiştir.

6 Şubat depremlerinden doğrudan etkilenen altı ilde yaklaşık 17.600 mahpus bulunmaktaydı. Deprem anı ve sonrasında yaşanan olaylar, bize sadece kamu otoritelerinin değil, aynı zamanda kamuoyunun da deprem sonrası ceza infaz kurumlarına bakışının ne kadar güvenlikçi bir bakış açısına sahip olduğunu göstermiştir. Ceza infaz kurumları destek sunulması gereken yerler olarak değil, kamuoyunda tehdit oluşturan, müdahale edilmesi gereken yerler olarak algılanmış ve birçok kanalda bu konuda doğrulanmamış bilgiler paylaşılmıştır. Mahpuslar, birer nefret nesnesine dönüştürülmüştür

Deprem anında göçük ve benzeri sebeplerle hayatını kaybeden mahpus bulunmamakla birlikte, deprem sonrası güvenlik gerekçesi ile yapılan müdahaleler esnasında 12 mahpus yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır. Ateşli silahla yaralanan mahpuslardan üçü hastanede hayatını kaybetmiştir.

Dünyada yaşanan örnekler ve Türkiye’de 6 Şubat sonrası yaşananlar, ceza infaz kurumlarının deprem ve deprem sonrası yaşanacak insani krize hazırlanmasının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Ceza infaz kurumlarında olası büyük bir deprem sonrası;

- Afet durumlarında uygulanacak afet müdahale planı nedir?
- Ceza infaz kurumları yapı stoğu açısından depreme diğer binalara oranla görece daha dayanıklı olsa da personelin ve jandarmanın bulunduğu binalar, personel lojmanları ve eklentileri depreme dayanıklı mı?
- Acil durum ekiplerinin müdahalesine yönelik afet müdahale planı nedir?
- Yaşanabilecek yıkım veya can kaybına yönelik afet müdahale planı nedir?
- Mahpusların alınacağı güvenli bölgeler, bu bölgelerin kapasiteleri, iklim koşulları uyumu ve acil tıbbi ve insani ihtiyaçların nasıl karşılanacağına yönelik afet müdahale planı nedir?
- Kurumda bulunan yaşlılar, çocuklar, engelliler, ciddi sağlık sorunları olanlar, hamile kadınlar, anneleriyle birlikte kalan çocuklar gibi özel ihtiyaçları olan mahpuslara yönelik afet müdahale planı nedir?

- Ceza infaz kurumu personelinin ailelerine ulaşılması ve yerlerine depremden etkilenmemiş personelin aktarılmasına yönelik afet müdahale planı nedir?
- Elektrik, temiz su, yiyecek, temizlik malzemesi gibi temel ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağına dair afet müdahale planı nedir?
- Mahpusların aileleri, avukatları ve sağlık birimleriyle iletişim kurmaları ve deprem hakkında haber almalarının sağlanmasına yönelik afet müdahale planı nedir?
- Mahpuslara ve infaz koruma memurlarına yönelik için afet ve acil durum eğitimi veriliyor mu? Bu eğitimlerin sıklığı ve içeriği nedir?